

Lekcja – j. polski kl. 8P (12.05.2020) – wtorek (2h lekcyjne)

Temat: **Gatunki liryczne – powtórzenie.**

Przypomnij sobie poznane do tej pory gatunki liryczne:

- **Fraszka** – krótki utwór liryczny napisany wierszem, zwykle o żartobliwym charakterze, oparty na dowcipnym pomysle. Często zawiera puentę.
- **Pieśń** – utwór o poważnej tematyce, np. religijnej, patriotycznej, wywodzący się z tradycji antycznej. Pieśń pierwotnie była śpiewana, co wpłynęło na jej budowę – podział na strofy, melodyjność i rytm, czasami refren.
- **Hymn** – rodzaj uroczystej pieśni utrzymanej w podniosłym tonie, sławiącej najczęściej Boga, czyny bohaterskie lub powszechnie uznawane idee, wartości. Utwór wywodzący się z antyku (starożytności).
- **Tren** – wywodzący się z tradycji antycznej utwór o tematyce żałobnej, wyrażający żal po czyjejś śmierci i przedstawiający zalety i dokonania osoby zmarłej.
- **Sonet** – utwór o charakterystycznej budowie: ma czternaście wersów łączących się w cztery strofy w układzie 4 + 4 + 3 + 3. Pierwsza część sonetu ma charakter opisowy, a druga – refleksyjny.
- **Elegia** – utwór liryczny spokrewniony z trenem, niewielkich rozmiarów, przesycony nastrojem smutku i melancholii. Podmiot liryczny rozpamiętuje sprawy osobiste, albo o znaczeniu ogólnoludzkim (miłość, śmierć, przemijanie).

Ćwiczenia

1. Podaj tytuły i autorów tekstów będących przykładami podanych gatunków:

Fraszka -

Pieśń -

Hymn -

Tren -

Sonet -

Elegia -

2. Zapisz przynajmniej po jednym nazwisku poetów tworzących w danych epokach:

renesans -

oświecenie -

romantyzm -

współczesność -

3. Podkreśl utwory, które należą do liryki:

Adam Mickiewicz „*Dziady. Część II*” • Adam Mickiewicz „*Świtezianka*” • Aleksander Fredro „*Zemsta*” • Adam Mickiewicz „*Powrót taty*” • Juliusz Słowacki „*Balladyna*” • Juliusz Słowacki „*W pamiętniku Zofii Bobrówny*” • Ignacy Krasicki „*Żona modna*” • Józef Wybicki „*Mazurek Dąbrowskiego*” • Ignacy Krasicki „*Ptaszki w klatce*” • Wiliam Shakespeare „*Romeo i Julia*”

4. Ustal, kto jest autorem poniższych fragmentów utworów, oraz zapisz nazwę gatunku, który prezentują:

„ U nóg martwa upadła. O zła Persefona,
Mogłaześ tak wielu łzom dać upłynąć płono ?”

„ Z każdego kąta żałość człowieka ujmuje.
A serce swej pociechy darmo upatruje”.

„ Ociec ziemie bryłeczkę
W główki włożył. Niestetyż, i posąg, i ona
W jednej skrzynce zamkniona”.

autor:

gatunek:

5. Które z podanych gatunków literackich zaliczamy do liryki:

nowela • hymn • pamiętnik • tren • powieść • komedia • fraszka • epopeja • tragedia
elegia • sonet

Uwaga! Poćwicz przed sprawdzianem ósmoklasisty i zajrzyj w odpowiednia zakładkę na stronie szkoły, gdzie umieszczone są testy z języka polskiego. Powodzenia!